

5 Celkové výsledky žáků v matematické a čtenářské gramotnosti

V cyklu PISA 2015 byly čtenářská a matematická gramotnost vedlejšími testovanými oblastmi, což znamená, že v testech byly zastoupeny menším množstvím úloh než hlavní oblast přírodovědné gramotnosti. Všechny jejich použité úlohy byly již součástí testů v předcházejících cyklech (jedná se o tzv. trendové úlohy) a metodika PISA umožňuje podle získaných dat sledovat vývoj výsledků žáků v průběhu času.

V případě čtenářské gramotnosti lze změny ve výsledcích sledovat od roku 2000, kdy byla poprvé hlavní testovanou oblastí. Výsledky českých žáků byly v rámci zemí OECD vždy podprůměrné, kromě roku 2012, kdy po statisticky výrazném zlepšení dosáhly úrovně průměru zemí OECD.

Výsledky matematické gramotnosti lze sledovat od hlavního testování v roce 2003. Výsledky českých žáků byly v tomto roce nad průměrem zemí OECD. V roce 2009 se výsledky zhoršily a statisticky významně se nelišily od průměru zemí OECD. Tento stav byl potvrzen v roce 2012, kdy se matematická gramotnost stala hlavní testovanou doménou.

Vždy porovnáváme výsledky těchto funkčních gramotností z roku 2015 s výsledky dosaženými v cyklu, kdy byly hlavními oblastmi.

5.1 Matematická gramotnost

Naprostu nejlepšího výsledku dosáhli v oblasti matematické gramotnosti žáci ze Singapuru a výborné výsledky měli i japonští a čínští žáci. Z Evropy byli nejlepší žáci ze Švýcarska a Estonska. Výsledek českých žáků (492 bodů) je na úrovni průměru zemí OECD (490 bodů) a je podobně jako v roce 2012 srovnatelný například s výsledky žáků z Nového Zélandu, Austrálie, Francie a Velké Británie. Podprůměrného výsledku dosáhli například žáci ze Slovenska a z Maďarska. Průměrné výsledky jednotlivých zemí v roce 2015 jsou uvedeny na obrázku 5.1, přičemž jsou země v tabulce řazeny sestupně podle dosaženého bodového skóre.

Pro účely šetření PISA 2012 byla matematická gramotnost definována následovně:

Matematická gramotnost je schopnost jedince formulovat, používat a interpretovat matematiku v různých kontextech. Zahrnuje matematické myšlení, používání matematických pojmů, postupů, faktů a nástrojů k popisu, vysvětlování a předpovídání jevů. Pomáhá jedinci si uvědomit, jakou roli matematika hraje ve světě, a díky tomu správně usuzovat a rozhodovat se tak, jak to vyžaduje konstruktivní, angažované a reflektivní občanství.